

Dit is Vandaag, de dagelijkse podcast van de standaard. Ik ben Alexander Lippenveld.
De belangrijkste verkiezingen van dit jaar vinden dit weekend plaats in Turkije.
Erdogan zit al twintig jaar lang in het Zabel, eerst als premier en dan als president.
En gaandeweg kreeg hij een autoritaire en autocratische kant.
Voor de Turkse democratie lijkt het in deze presidentsverkiezingen nu of nooit.
Krijgt de verenigde oppositie-president Erdogan op de knieën of verstevigt hij zijn positie?
Kubramayda van onze binnenlandredactie, we bellen je in je hotel in Istanbul.
Je hebt dit weekend een paar verkiezingsmeetings bijgewoond onder meer.
Die van Erdogan, hoe was dat?
Ja, gisteren was ik inderdaad op de rally van Erdogan in Istanbul, aan de Europese kant.
En op een gigantisch plein van 500.000 vierkante meter
kwamen euro op voorhand al grote groepen mensen binnen.
Erdogan noemde het zelf zijn rally van de eeuw.
Het plein leek geen begin en geen einde te hebben.
Het was echt gigantisch.
Wat mij daar heel erg op viel, was de aanwezigheid van zijn religieuze achterban.
En ook hoe religieuze getint de omgeving was.
Daarmee bedoel ik bijvoorbeeld uit de uren op voorhand,
waren er al slogans door de luidsprekers.
Die slogans waren zeer religieuze.
Bijvoorbeeld, er wordt aangehaald over hoe fijn het is
dat de Ayasofia nu geen museum maar een bitplek is geworden
en hoe dankbaar dat we daarvoor zijn.
Ondertussen waren er in de buitenkant,
het was helemaal tegenovergesteld
van wat ik een dag eerder had gezien.
Oké.
Op de rally van Geluid Stadolo.
Dat is de oppositie kandidaten?
Ja.
Zoiets me?
Zoiets me?
Zoiets me?
Zoiets me?
Zoiets me?
Zoiets me?
Zoiets me?
Zoiets me?
Zoiets me?
Zoiets me?
Zoiets me?
Zoiets me?
Zoiets me?
Zoiets me?
Zoiets me?

Zoiets me?

Zoiets me?

Ky███ Bonjour.

Maar je voelde ook wel heel veel hoop.

Die jongeren hadden echt zoveel energie.

En de manier waarop de oppositie op het podium verscheen,
was ook een heel andere toon dan hoe Erdogan gisteren was.

Ze haalde thema's aan, zoals de aardbevingen, de inflatie.

Dat zijn twee thema's waar heel veel mensen nu nog altijd wakker van liggen.

Er werd bijvoorbeeld een briefje van 200 lira naar boven gehaald op het podium.

Kijk, dit was pakwicht tien jaar geleden nog 100 dollar waard.

En nu is dat negen dollar waard.

En was die inflatie en die aardbevingen
dan geen thema's in de spiege van Erdogan?

Want dat zijn nu wel de thema's in Turkije, natuurlijk.

Dat is echt amperambot gekomen.

Hij was vooral bezig met beschuldigingen op een zeer agressieve toon.

En hij haalde aan dat de oppositie samenspannd met PKK-terroristen,
maar wat mij ook nu opvalt de laatste weken,
is dat zijn partij, ook de minister van Binnenlandse Zaken,
een heel erg anti-LGBTQ, toeraan het opgaan zijn.

Ik weet niet hoe, waar dat komt.

Ik denk dat het op het positie helemaal geen probleem maakt
van de queergemeenschap.

Maar gisteren zei Erdogan, de oppositie is gay.

De AKP is nooit gay geweest.

Wij zullen dat nooit zijn.

De familie is heilig voor ons.

Laten we die LGBTQ'ers begraven in de stembussen.

En dan gewoon echt volledig gejuich vanuit het publiek.

En link je dat dan aan die steeds meer religieuze koers
die Erdogan vaart of gevaren heeft doorheen z'n carrière?

Ja, ik denk het wel.

Ik denk dat hij steeds conservatief, islamitiser, is geworden
en dat hij misschien nu ook een kans ziet
om daar nog meer op te focussen,
want dat is wel echt zijn loyaala achterban.

De titel van jouw stuk in de krant van afgelopen maandag was...

Het was een quote.

Turquijen beleefd mogelijk zijn laatste democratische verkiezingen.

Waarom is dat zo?

Deze verkiezingen zijn existentieel voor heel het land.

Het land is letterlijk in twee verdeeld.

Iemand anders zijn we ook...

Mijn leven staat nu op hold, want alles wat ik ga doen hangt af van hoe ik zal opstaan op 15 mei met de resultaten. Dat is voor zowel voor Erdogan aanhangers als voor de oppositie. Aanhangers, het volk is echt verdeeld. Dit zijn existentiële verkiezingen voor beide kanten van het spectrum. En waarom voor de oppositie aanhangers... Ja, zij willen echt niet dat het land nog religieuzer wordt. Ze willen echt wel dat er terug rechtvaardigheid komt in het land. Ze hebben niet het gevoel dat ze hier nog willen blijven als Erdogan wint op 15 mei. Hun leven staat momenteel op hold, zijn dingen die ik de afgelopen dagen heb gehoord. Maar voor Erdogan aanhangers daarin tegen, die vrezen eigenlijk dat als Kulic Darulu wint, dat Turkije dan ten prooi zal vallen aan westerse grootmachten of terroristische separatisten. Want zij zijn er wel echt van overtuigd dat het heel goed gaat met Turkije op dit moment en dat ze sowieso niemand anders nodig hebben buiten een zeer sterke leider. Laten we even kijken naar die oppositie. De leider daarvan is Kulic Darulu. Wie is die man? Kulic Darulu is een 74-jarige man die zeer bescheiden en zeer schattig overkomt. Taip Erdogan en Kulic Darulu. Kulic Darulu is een 74-jarige man die zeer bescheiden en zeer schattig overkomt. Hij wordt de jongeren noemen hem Opa en Gandhi. En hij lijkt er eigenlijk ook wel een beetje een hoop zo qua uiterlijk. Maar het meest aansprekende dat Kulic Darulu naartegenover wist te stellen was de 432 kilometer lange wandeling die hij in de zomer van 2017 ondernam van Ankara naar de Maltapei gevangen is in Istanbul. Daar zat op dat moment een prominente partijgenoot vast. Zijn wandeling was eigenlijk ook op dat moment een symbool tegen het steeds repressieve beleid van Erdogan. En hij is nu de leider van de verzamelde oppositie. Hoe verenigd is dat blok? Op dit moment lijken ze op al eens gezien te zijn. Op dit moment staan ze sterk. Is mijn indruk naar die rally toch althans? Maar even zo, heel kort naar de aardewingen moesten ze een presidentskandidaat naar voren schuiven en met al actiëner van de IE-partij,

de enige vrouw ook in die alliancie.

Die zei ineens van ik stop er mee, ik wil er niet meer aan meedoen omdat het niet eens was met wat er was beslist.

Maar dat heeft heel kort geduurd.

Ik denk zelfs nog geen 24 uur later had ze zich terug aangesloten bij de alliancie en haar deal was toen

oké, Kulic Darulu mag zich kandidaat stellen

alleen als de burgemeesters van Ankara en Istanbul

vice-president worden als hij verkozen wordt.

Want dat zijn twee...

Voor al de burgemeester van Istanbul

is een figuur die zeer populair is bij die jeugd

en ook een pak jonger dan Kulic Darulu.

Ja, en is hij sterk genoeg om Erdogan uit te dagen

en het land te verenigen, zeg maar?

Toen ik hem bezig zag, zaterdag,

was ik onder de indruk van...

Ook al die zei, ouder dan Erdogan,

hoe levendig er dat hij op dat podium stond

en de manier waarop hij zijn boodschap kan brengen,

is zodanig anders dat ik wel kan snappen

dat heel veel mensen nu zoiets hebben van wij willen

eigenlijk echt niet meer dat er een man

altijd op een schrijvende toon nog met ons communiceert.

Hayati, jalan.

Durustuk, die heb je niet.

Maar ona-ichtigeaarsen was er niet.

10 billen hier.

Kulic Darulu weet ook,

vlijkt toch heel goed te weten waar Turken echt van wakker liggen.

Hij heeft echt wel voeling met de mensen.

Problem is, denk ik, dat Erdogan bepaalt

wat er in de media verschijnt.

En dat is natuurlijk ook zeer belangrijk.

Het beeld dat hij creëert van de oppositie daarmee

is, ja, hij brengt zijn aanhangers en ook heel veel mensen

die niet weten waar ze hun informatie van moeten halen.

Natuurlijk wel in dat waar.

Ja, ja, natuurlijk, ja. Hij heeft die controle er echt over.

We zeiden het al, Erdogan staat al 20 jaar aan de top van zijn land, eerst als premier dan als president.

Hoe heeft hij Turkije veranderd?

Om het even terug te hebben over de LGBTQ-gemeenschap,

dat circuleert op dit moment een video van Erdogan

uit 2002, een net voorrijb-president werd,
waarin hij antwoord op een vraag van een universiteitsstudent
die vraagt, ja, hoe kijkt u naar de LGBTQ-gemeenschap?
En hij is op dat moment zeer menselijk.
Hij zegt, ja, ik zie die beelden op tv.
Die mensen worden heel menselijk behandeld. Dat kan echt niet.
En dan nu, 20 jaar later, hoor je hem nu zo iets zeggen.
Dus je ziet dat hij over de jaren geen veel conservatier is geworden.
En misschien de laatste paar jaar zelfs nog meer.
Ja, in het begin trok hij zich eigenlijk echt nog wel aan
van wat Europa van hem dacht.
En wij dachten vanuit Europa van, ja, oké,
dat wordt wel de zoveelste lid van Europa.
Maar eigenlijk, sinds 2013,
lijkt het alsof hij zich daar niet veel meer van is beginnen aantrekken.
Dat was het moment waar de Gezepark-protesten ook zijn begonnen.
Ja, wanneer je spreekt met de jongen hier,
dan is dat voor hen een heel symbolisch moment van,
dat is het moment dat Erdogan veel repressiever,
veel conservatier is begonnen worden.
Vanaf dan hebben wij het gevoel dat onze vrijheid wordt ingeperkt
om willen van wie we dat zijn.
Maar als je vraagt aan Erdogan hangers,
waarom stem je op Erdogan, dan krijg je ook wel steeds dezelfde terecht.
Soms opmerking je terug, want hij heeft wel de infrastructuur
in Turkije verbeterd.
En hij bouwde onder meer ook de schulden bij het EMF af.
En hoe heeft hij de afgelopen jaren de macht naar zich toegetrokken,
zeg maar?
De uitvoerende macht ligt nu in handen van de president.
En daar hebben de Turken gestemd tijdens de referendum in 2017.
Hij heeft in tussendop bepaalde wetswijzingen gedaan
waardoor hij aan de macht kan blijven tot 2029,
als hij er verkozen wordt.
We gaan er even uit voor een korte boodschap.
INTROMUZIEK
In de komende 30 seconden verrijken 54 beleggers hun portefeuille.
Investeren er daarvan 47 ecologisch verantwoord,
nemen 33 kryptom in de Drugenduik,
waarna 447 miljoen EU-inwoners opgelucht adem halen,
omdat de euro lijkt te stabiliseren.
De financiële wereld beweegt razendsnel.
In onze podcast, Stand van Zaken,
staan hoofdekonom Koende Leus en Chief Strategy Officer Philip Gijssels

stil bij de financiële trends,
zodat u uw blik kan verruimen.
BNP Pariba Voort is de bank voor een wereld in verandering.
Kubra, terug naar jou.
Wat voorspellen de peilingen over de presidentsverkiezingen?
Volgens de Spijlingbureau Metropool,
die een van de weinigen betrouwbare rondvragen uitvoert,
wordt het nipt, het wordt echt nipt.
In april kon Erdogan 41% van de kiezers overtuigen
enkele stadolen 42.
Er zijn ook nog twee andere kandidaten,
een centrum links, Moarim Inje en de extreem-rechtse Sinan Owen.
Zij halen volgens Metropool 2 tot 5% van de stemmen binnen.
De twee populairste kandidaten op 15 mei,
wanneer de resultaten binnen zijn, moeten naar een tweede ronde.
Maar het kan even goed dat Erdogan of Kilic D'Arole
al een meerderheit haalt op dat moment.
Daar hopen de meeste mensen hier toch op.
Ze willen echt dat het zo snel mogelijk achter de rug is.
Ja, oké, goed.
In ons land trok de Turkse gemeenschap
al enkele dagen geleden naar de stembus
in de rest van de wereld ook natuurlijk.
Ik voel je nu.
Belcikada.
We zijn in onze ogen.
Welke rol spelen die stemmen in het buitenland eigenlijk?
Wanneer het nupt is, kan dat wel doorslaggevend zijn.
We weten van de laatste presidentsverkiezingen
dat de Turkse diaspora in ons land
heel veel of massaal op Erdogan heeft gestemd.
Al was de opkomst toen ook wel maar 50% of zo.
Maar de Turkse diaspora in Europa staat wel gekend
om heel erg achter Erdogan te staan.
Vanwege dat religieuze aspect.
En ze hebben eigenlijk ook geen voeling met de problemen in Turkije.
Wanneer je het hebt over economische problemen,
dan denken ze dat is normaal.
In Europa is er ook invlaas.
Ik maak een verhaal gemening.
Maar ja, misschien is het ook gewoon niet echt een probleem
voor Turkë in Europa, omdat het voor ons veel goedkoper wordt.
Nee, ja, tuurlijk, ja.
Maar het zal toch...

Erg is een, ja, sorry voor de beeldspraken,
aardverschuiving zijn als Erdogan het niet haalt, toch?

Ja.

Maar tegelijkertijd vind je dat het in beide gevallen
een aardverschuiving zal zijn.

Misschien ook vanuit het perspectief van...

Van Erdogan aanhangers en Erdogan zelf.

Want we hebben ook al gezien

dat hij niet zo goed kan omgaan met een nederlaag.

Bijvoorbeeld in zijn lokale verkiezingen in 2019

kreeg hij al een klap toen hij de controle verloor
over Ankara en Istanbul.

Ik ben Ima Molo van de oppositiepartij J.I.P.

Won toen de burgemeesterverkiezing in Istanbul.

Maar niet veel later worden die verkiezingen

of de resultaten ervan ongelijk verklijd door Erdogan.

Zijn mandaat werd afgenomen

en opnieuw moest heel Istanbul naar de stembus.

Maar ook toen, die tweede keer, heeft Ima Molo

zijn mandaat teruggewonnen met een ruimschotse overwinning.

En op de rally, waar Ima Molo ook sprak,

haalde hij daar ook aan en had spotten er mee.

Hij zei, ja, we hebben hem al twee keer verslagen in Istanbul.

We kunnen hem ook wel nu een lesje leren.

Goed afwachten wat het bij de verkiezingen

van komende zondag wordt.

Kubra Maida, dank je wel.

Graag gedaan.

Dit was vandaag de dagelijkse podcast van de standaard.

Bedankt voor het luisteren.

Volg ons op Spotify, Apple Podcast

of één der welk ander podcastplatform.

In onze gratis FDS podcast

kan je niet alleen ons werk beluisteren,

maar ook de beste podcasttips terugvinden.

Alle credits van de podcast die je net hoorde,

vind je op standaard.be, Schijne Streep Podcast.

Reageren kan via podcastatstandaard.be.

TV Gelderland 2021